

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2019 m. birželio 6 d.

Mažėjant pagrindinių teisių apsaugai, didėja nelygė ir priekabiavimas

FRA 2019 m. ataskaitoje apie pagrindinių teisių būklę nurodoma, kad daugeliui asmenų ES kyla pavojus patirti atskirtį, nes didėjanti nepakanta ir išpuoliai prieš pagrindines žmogaus teises toliau griauja iki šiol pasiektą svarbią pažangą.

„Visoje ES aidi įspėjimai apie pagrindines teises, nes toliau didėja nelygė, priekabiavimas ir išankstinis nusistatymas, – teigia FRA direktorius [Michaelas O’Flaherty](#). – Mums reikia duoti tvirtą atsaką pabrėžiant, kad teisės pasitarnauja mums visiems, ir kovoti su nelygybe, kuri neleidžia plėtotis sąžiningai ir teisingai visuomenei, kurioje visi laimingi.“

Šių metų [Pagrindinių teisių ataskaitoje](#) apžvelgiami pastarųjų metų įvykiai ES ir trūkumai žmogaus teisių apsaugos srityje. Tai, kad iki 2018 m. visos ES valstybės narės ratifikavo JT Neįgaliųjų teisių konvenciją ir buvo sudarytas laikinas susitarimas dėl pasiūlyto Europos prieinamumo akto, yra žymūs ir svarbūs pasiekimai. Visuotiniu mastu Darbotvarke iki 2030 m. ir joje pateikiamais 17 darnaus vystymosi tikslų sukuriamas geresnio pasaulio, kuriame vyrauja lygė, teisingumas ir taika, planas. Tačiau, kaip nurodoma ataskaitos [svarbiausių klausimų skyriuje](#), siekiant rezultatų, reikia į juos įtraukti žmogaus teises.

Taip pat nustatyti tokie pagrindiniai klausimai:

- Rasinė diskriminacija ir priekabiavimas – vis dar dažnas reiškinys visoje Europos Sąjungoje. Tai pripažindamos ES institucijos priėmė priemones, skirtas kovoti su antisemitizmu ir spręsti prieš afroeuropiečius nukreipto rasizmo problemą. Remiantis FRA tyrimų duomenimis, asmenys visoje ES dėl savo odos spalvos, religinių įsitikinimų ar etninės kilmės vis dar susiduria su plačiai paplitusiu **priekabiavimu, diskriminacija**, įsitvirtinusi išankstiniu nusistatymu ir **diskriminaciniu etniniu klasifikavimu**. Pavyzdžiui, tokį priekabiavimą patiria [1 iš 5 juodaodžių](#) ir beveik [3 iš 10 žydų](#). Todėl visos ES valstybės narės turėtų priimti nacionalinius veiksmų planus, skirtus kovoti su rasizmu ir rasine diskriminacija. Jos taip pat turėtų laikytis griežtesnės pozicijos prieš neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas, veiksmingai registruodamos ir tirdamos tariamus pažeidimus, vykdydamos baudžiamąjį persekiojimą ir pradėdamos teismo procesus.
- Nepaisant įvairių kliūčių, padaryta pažanga pabėgėlių integracijos srityje. Tačiau beveik 4 iš 10 Europos piliečių mano, kad **migracija** yra problemiška, ir maždaug pusė jų mano, kad neteisėtos migracijos mastas yra kur kas didesnis. Be to, prie ES išorės sienų atidėliojamas, kartais smarkiai, migrantų, įskaitant vaikus, pareiškimų nagrinėjimas, dažnas ir netinkamas policijos elgesys. Tokiais veiksmais pabrėžiama, kad valstybės narės turi nedelsdamos dabar imtis veiksmų, kad užkirstų kelią tokiam piktnaudžiavimui, ir užtikrinti, kad prieglobsčio ir gražinimo procedūros atitiktų ES prieglobsčio teisės aktus ir nepažeistų žmogaus teisių.
- Nors vaikų skurdo rodikliai nežymiai pagerėjo, 1 iš 4 vaikų vis dar kyla **skurdo rizika**. Tai reiškia, kad viename turtingiausių pasaulio regionų yra vaikų, kurie eina miegoti alkani ir gyvena prastomis sąlygomis – dėl to nukenčia jų sveikata ir švietimas. Vaikų, kurių tėvai yra užsieniečiai, rodiklis siekia 4 iš 10. Vaikai iš etninių mažumų grupių vis dar yra marginalizuojami. Pavyzdžiui, 15 proc. [romų vaikų susiduria su segreguotu švietimu](#). Dėl to ES ir jos valstybės narės turėtų atskirti finansavimą priemonėms, skirtoms vaikų skurdui mažinti. Jos taip pat turėtų dėti daugiau pastangų kovojant su mažumų vaikų diskriminacija, siekdamas padidinti socialinę įtrauktį ir jų integraciją.

Ataskaitoje apibendrinami ir analizuojami svarbiausi 2018 m. ES žmogaus teisių srities įvykiai. Joje pateikiami [pasiūlymai dėl veiksmų](#), apimančių ES pagrindinių teisių chartiją ir jos

įgyvendinimą valstybėse narėse: lygybės ir nediskriminavimo, rasizmo, ksenofobijos ir panašaus pobūdžio nepakantumo, romų integravimo, prieglobsčio, valstybių sienų ir migracijos, informacinės visuomenės, privatumo ir duomenų apsaugos, vaikų teisių, teisės kreiptis į teismą ir JT neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo klausimus.

Norėdami gauti daugiau informacijos kreipkitės: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642